

porativno, kar se vendar ne zgodi, pač pa bode zbornica zastopana po posebnem odposlanstvu. Zaradi odkritja tega spomenika je lani bilo palo Szaparyjevo ministerstvo in sedanjemu ministerstvu se pa že majajo tla, in je še mogoče, da pade.

Nemčija. — Nemški cesar se je pri neki priliki prav nepovoljno izrazil o bivšem državnem zboru, ki je zavrgel vojaško predlogo. Državni zbor je moral razpustiti in pričakuje, da novi pritrdi vojaški pletlogi. Ko bi po novih volitvah ne dobil še večine za predlogo, je pripravljen vse storiti, da doseže povečanje vojske, kajti prepričan je, da je nova vojaška predloga potrebna za ohranjenje miru. — Vsled teh rezkih in odločnih besedij cesarjevih, nasprotni listi jako ostro pišejo o postopanju cesarjevem. Nasprotna in vladna stranka se pridno pripravljata na volilni boj in po svoje uporabljajo te besede cesarjeve pri volilskih agitacijah.

Italija. — Zatrjuje se iz verodostojne strani, da je dognana stvar, da se bo italijanski kraljevič zaročil s princezinjo Feodoro Schleswig-Holsteinsko, najmlajšo sestro nemške cesarice. Princezinja rojena je 3. julija 1874. l.

Bolgarija. — Princ Ferdinand prišel je zopet domov. V Svistovu, kjer je s svojo poročenko stopil na bolgarska tla, bil je lep vsprejem. Govori se pa tudi, da je policija imela o prihodu kneževem prav dosti opraviti. Pozaprlji so več sumljivih ljudij, ker so se bali, da se ne bi izvršil morebiti kak atentat na kneza. Pri nekaterih so dobili tudi orožje in več papirjev, iz katerih se sklepa, da so nameravali napasti bolgarskega kneza — Te dni pričelo je v Trnovem veliko sobranje svoje zborovanje. Sobranje sklepalo bo namreč o premembi ustave, tikajoče se ustanovljenja bolgarske dinastije. Pri otvorjenji sobranja je bil tudi knez navzoč in je zastopnike naroda prav prisrčno pozdravil in povdarjal važnost predstoječih posvetovanj.

Srbija. — Nova radikalna skupščina namerava baje razveljaviti zakone, po katerih je prepovedano kraljevim starišem, prebivati v Srbiji. — Kralj Aleksander in kraljica Natalija se snideta v srbskem mestu Kladno dne 14. junija. Za pozneje enkrat je določeno, da se snidejo Aleksander, Milan in Natalija.

Grško. — Slabe finančne razmere dale so povod ministerstvu Trikuposovemu, da je od stopilo. Ministerstvo ni moglo namreč s kreditnimi zavodi skleniti denarnega posojila. Novo ministerstvo je bilo jako težavno konstituirati. Bati se je bilo že državnega bankerota. Sedaj je sestavil novo ministerstvo Satiropulos, ki bo ministerski predsednik in ob ednem tudi finančni minister.

Anglija. — Poslanska zbornica posvetuje se sedaj o irski homeruli. Vkljub velikemu nasprotstvu se je o §. 1 homerule razprava končala in se isti vzprejel s 309 proti 167 glasom.

Španija. — Republičanska stranka zadobiva na Španskem, posebno v Madridu vedno več privržencev in smelo rečeno monarhija je v vedno večji nevarnosti. Da je pa temu tako krivi so monarhisti sami. Pri madridski mestni upravi, kojoj imajo v rokah monarhisti, ponavljajo se vedno jako veliki neredi, zaradi česar monarhisti na veljavi izgubljajo, pridobivajo pa republikanci. Čez ne dolgo časa vršiti bi se bile imele sedaj nove volitve v mestni zastop madridski. Republikanci so z gotovostjo računali, da pridobe večino. Ministerstvo videčo to nevarnost, je predlagalo odložitev volitev in pretilo v slučajih, če zbornica temu ne pritrdi, da odstopi. Zbornica je temu pritrdila, vsled česar je nastalo veliko razburjenje mej republikanci. Vršijo se različne demonstracije, kali se javni red in mir in policija ter vojaštvo se mnogo trudijo, da vzdržujejo mir.

Obrtnija.

Spajanje (lotanje).

(Dalje.)

Nekoliko zgledov bode opisano postopanje pri spajanju najlepše pojasnilo. — Recimo, da nam je zlotati cev, ki je narejena iz medenega pleha. Najprvo treba oba robova, ki se imata sprijeti, dobro očistiti in s pilo obdrsat, da se pokaže svetla kovina. Na raznih mestih se ovije krog cevi skaljenega železnega dratu, da se špranja čim lepše stisne. Z malo žličico ali ploskatim lesenim klinčkom se potem natrosi v cev ali pa zunaj cevi (če je namreč cev predolga, da ne moremo z žličico vanjo) kašnata zmes boraksa in stolčenega trdnega lota ali pa se razpoka pomoči z vodo, nanje se polože zrna lotova in vse skup se potrese z boraksom. Cev se položi vodoravno med žareče oglje; razgreva se s prva počasi, da se boraks speni, potem pa močneje do razbeljenosti. Paziti je treba, kedaj lot steče; takrat potegnemo cev takoj iz oglja, kajti drugače se začne medena pločevina tudi topiti ali pa nam zgori. —

Otle kroglice, (n. pr. plehnate skledice, kroglaste gumbe i. t. d.), ki se zlotajo iz dveh polukroglih delov, se spajajo tako, da namažemo notranji rob vsake poloble z mokrim boraksom in lotom, potem jih z dratom povežemo in konečno razbelimo. — Tenke medene stvari namažemo z ilovico, predno jih položimo v ogenj, da nam jih ogenj ne pokonča.

Med se z železom ali pa bakrom na isti način spaja, kakor med z medjóm.

Železo lotamo na železo večinoma in najboljše z bakrom. Če hočemo n. pr. zlotati železni obroč, spilimo njegova konca na pošev tako, da vzamemo vsakemu polovico proč in jih položimo drug na drug. Špranje pokrijemo znotraj s tenkim bakrenim plehom, kateremu zavijemo konce čez obroč, da ne odpade; nadalje pomočimo razpoko in sosednje dele v ilovico, katere potem na ognji posušimo, nataknejo obroč na železno palico ter ga držimo s špranjo navzdol v kovaškem ognji. Ko je obroč postal v ognji belo-žareč, je tudi bakreni pleh stopljen in obroček je zlotan.

(Dalje prihodnjič.)

Obrtnijske raznoterosti.

Napisi na dratene mreže se lahko napravijo, če uporabljamo nastopno sredstvo. Predno pišemo na mrežo, jo prevlečemo s skuhanim izlandijskim mahom. Dobljeni čaj je slezast; zato prevleče posamične luknjice v drateni mreži, tako da dobimo neprodrtu ploskev. Na tej lahko slikamo kakor po navadi. Ko je barva suha, se sedaj nepotrebni čaj zmije z mreže.

Kako vrtati skaljeno jeklo? Izdelovalci kovinskih stvari, osobito pa izdelovalci mašin, pridejo čestokrat v položaj, da jim je vrtati kaljene mašinske dele, na pr. nože, kline, ploče, pušice, cveke i. t. d., a noben sveder ne prevrta kaljenega jekla. Če pa vzamemo kratek sveder iz litega jekla,

*

kateremu razgrejemo špico počasi do rudečega žara in kateremu potem špico vtaknemo za par trenutkov v živo srebro, a shladimo jo v navadni vodi kakor druge svedre, potem prevrtamo ž njo tudi najtrje jeklo. Treba pa je mnogo vaje in velike previdnosti pri izdelovanju takih svedrov, če hočemo, da se nam posrečijo.

Goreč petrolej najložje pogasiš s sladkim mlekom.

Kmetijstvo.

Prememba piče.

Mnogo škode imajo naši živinorejci od tega, da ne postopajo umno pri spremembi piče. To se opazuje posebno pomladi, pa tudi jeseni. Krave imajo mnogo manj mleka, ako jim za suho krmo nakrat začnemo dajati svežo in narobe, ob enem pa živina tudi vidno shujša. Včasih se pa pridružijo še kake bolezni.

Zatorej se pa priporoča, da kmetovalci pomladi le polagoma prehajajo od suhe krme na svežo in jeseni od sveže na suho. Jeseni je to posebno lahko mogoče, ko imamo še repno zeljišče, da je primešavamo suhi krmi. Pomladi pa moramo gledati, da si privarujemo toliko sena, da je primešavamo krmi. Popolen prehod od jedne krme na drugo sme se izvršiti le v kacin desetih dneh.

Ker je v mladi travi veliko vode, je najbolje, če se zvečer kosi in domu spravi, tudi je treba gledati, da je dež ne zmoči. Mlada trava rada zvane in se potem živini v želodcu sprijema in vsled tega živino grize ali pa napenja. Tudi je dobro, da se daje živini več soli, ko se jej začne pokladati sveža krma.

Previdni gospodarji v nekaterih krajih imajo navado, da si sejejo nekaj rži za krmo. Tako imajo zgodaj zeleno krmo, katera je zaradi tega boljša kakor detelja, ker tako rada ne napenja.

Ako vsled neprevidnega krmljenja s svežo klajo, živinče napne, je najbolje, če se živinče pelje k prav mrzli vodi in se ž njo poliva posebno spodaj pod vampom in lakotnicah. Tudi je dobro, če se na hrbet pokladajo v vodi namočeni žaklji. Tako naj se ravna, dokler se ne začne živinče tresti. Zmerno gibanje potem odpravi popolnoma nevarnost.

Mi dajemo temu sredstvu prednost pred drugimi, tudi preskušeni, ker se mrzla voda povsod lahko dobi. Drugih sredstev pa večkrat ni pri rokah.

Ko začneš pomladi goniti živino na pašo, jej tudi moraš pokladati v hlevu nekaj časa še suhe krme, ker sicer se pokažejo ravno tiste slabe posledice, kakor bi v hlevu prehitro krmo menjal. Od tod prihaja, da večkrat vidimo, kako pomladi posebno teleta shujšajo in postajajo mršave.

Res je, da je pomladi krma dražja, ali to nikakor ne sme živinorejca nagibati, da bi kar začel s svežo krmo. Več škode bi potem imel pri mleku in pri teži živine, nego bi pa privaroval pri piči. Pa ne le plemeni živini hitro ne menjaj piče, temveč tudi tisti ne, ki jo

debeliš. Natančnejša opazovanja so pokazala, da tudi taka živina živina, naj se sicer ž njo še tako skrbno ravna pri premembi krme zgubi mnogo na teži. Dr. Lehman je opazoval vola, ki so ga debelili. Če tudi so mu dali slednji dan dosti jesti, vendar je shujšal za 12 kilogramov v najstih dneh, ko je dobil svežo krmo in je minol še dober teden, da se je toliko odebelil, da je tehtal, kakor poprej. Klaja skoro treh tednov je bila toraj izgubljena. Zato pa še opominjamo kmetovalce, da naj umno in previdno postopajo pri premembi krme.

Kmetijske raznoterosti.

Jagnjeta. Mnogi posestniki mislijo, da je bolje jagnjeta odgajati v hlevu, nego pa po pašnikih. To je pa popolnoma napačno. Živalice potrebujejo prostega gibanja, da se lepo razvijejo. Tudi krmljenje v hlevu preveč stane. Veliko krme se pogubi in tudi v hlevu močnejše živalice slabše odrivajo. V hlevu tudi ni potrebnega čistega zraka. Kjer ni potrebnih pašnikov, naj se ovčarstvo opusti. Samo kupljene ovce se morejo debeliti na takem posestvu, pa njih meso vendar ni tako okusno, kakor od ovac, ki hodijo na pašo.

Umetno in naravno vino. Vedno težje je spoznati prava naravna vina od umetno izboljšanih. Dolgo se je mislilo, da naravno vino ne sme imeti dosti proste vinske kisline. Preiskave so pa pokazale, da to ne velja. Kakor se kaže, je najbolj zanesljiv za preiskavanje vin le okus. Ponarejena vina se pač dajo kemično določiti, nikakor pa ne popravljen, če so se prav popravila in se ni pridejalo snovij, katerih tako ni v vinu.

Poučni in zabavni del.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Prva postaja od Zagreba proti Karlovcu imenuje se Ljeskovac. Izrastla je iz tal še le pozneje, kakor se je gradila proga Zagreb-Karlovec; brž ko ne še le ob času, ko se je potegnila železnica naprej proti Reki. (Prva leta, ko sem se vozil v Karlovec, je še ni bilo.) Je pa v tej okolici več grajščin, — in so gotovo morali delati za novo postajo dotični posestniki. — Naslednja postaja je Zdenčina. Neposredna bližnja okolica njena je nekako pusta in dolgočasna; zato pa bližnja oddaljenost njena ni brez zanimivosti. K levi ne daleč proč sta dve vasi Gorenja in Dolenja Zdenčina, katerih stanovnikom daje dovažanje hrastovega in bukovega lesa iz bližnjih gozdov k postaji dober zaslužek. Iz Zdenčine pelje tudi proti izhodu okrajna cesta v Jamnico, kateri kraj ima vire kisle vode. Okoli 100.000 steklenic se te vode na leto speča, pa menda le bolj po Hrvatskem, ker se ne spominjam, da bi bil čul, da se prodaja tudi po naših krajih; zlasti po Gorenjskem ne. Proti desni pa se kažejo v daljavi z gozdi obraščeno gorovje Plješivica in s trsjem nadani Okiški vrhovi. Na najvišjem izmed poslednjih medli v otožni samoti razvalina starega okiškega gradu, ki je bil zibelka že izumrle gro-